

opr. W. 1993 H. Morcinikow.

Wojewódzki Instytut Kultury
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek:
-100 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502738
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1000 1508 0000 000 000

Gdynia,
JOW Gr. Pom.

5.01.1981 Legork

†† Mazurkiewicz Stanisław
ps. „Waleczny”

M-616/1266 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

— Mazurkiewicz Stanisław

T: M-616/1266 Pom.

Gdynia 50 W, Gr. P.

I/1. Relacja k. 2 s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora k. 1 s. 1

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne. —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie dwa i ikonografii

№1. Relacja - Mazurkiewicz Stanisław

1. Biogram - relacja autorstwa Gasiomowskiego
Andrzeja, mpis, data napisania 9.02.1993 k. 2 s. 1-2

STANISŁAW MAZURKIEWICZ (1998 - ^{139/5793}), ps. "Waleczny", szef wywiadu i bezpieczeństwa Komendy powiatowej Tajnej Organizacji Wojskowej Gryf Pomorski w Kartuzach.

Ur. si^ę 4 maja 1898 r. Brak bliższych danych o jego młodości. Przed wojną był podoficerem Straży Granicznej na Pomorzu. Zmobilizowany został w sierpniu 1939 r. i wcielony do III Batalionu Obrony Narodowej w Wejherowie. Jako dowódca plutonu brał udział w walkach o Kamień (pow. Wejherowo), Rumie oraz na Kępie Oksywskiej. W dniu 19 września 1939 r. dostał się do niewoli i został przetransportowany do obozu jenieckiego Stalag II B w Stargardzie Szczecińskim. Zwolniony z obozu 19 września 1940 r. wrócił na Pomorze. W styczniu 1941 r. zaprzysiężony został w ramach Tajnej Organizacji Gryf Kaszubski i otrzymał pseudonim "Waleczny". W 1942 r. już w ramach Tajnej Organizacji Wojskowej Gryf Pomorski awansowany do stopnia podporucznika i mianowany szefem wywiadu i bezpieczeństwa na powiat kartuski i częściowo wejherowski. Utrzymywał kontakt z prezesem Rady Maczelnej TOW Gryf Pomorski Józefem Dambkiem ps. "Lech", Juliuszem Koszałką ps. "Jeremi" i Władysławem Koszałką ps. "Lew". Do jego zadań należało m.in. tworzenie sieci informatorów w miejscowościach, gdzie znajdowały się posterunki policji i żandarmerii niemieckiej. Członkowie podporządkowanej mu sieci śledzili poczynania funkcjonariuszy gestapo, policji, żandarmerii oraz konfidentów. Zaangażowany był w działalność konspiracyjną do kwietnia 1944 r., kiedy został aresztowany przez gestapo pod zarzutem prowadzenia działalności podziemnej. Po śledztwie osadzony w obozie koncentracyjnym Stutthof jako więzień polityczny nr 36985. W obozie pracował ciężko przy kopaniu rowów i zakładaniu rur kanalizacyjnych. Brał udział w ewakuacji obozu Stutthof zarządzanej 25 stycznia 1945 r. W kolumnie ewakuacyjnej przez Pruszcz Gdański, Żukowo, Pomieczyn, Łebno, Strzecz dotarł do Bukowiny (pow. Lębork). Tam uciekł i doszedł do Załakowa pow. Kartuski. W marcu 1945 r. po zajęciu tego terenu przez wojska sowieckie był organizatorem posterunku Milicji Wbywatelskiej w Sierakowicach. W kwietniu 1945 r. przyjechał do Lęborka, gdzie był współtwórcą Komendy Powiatowej MO. Był założycielem ZBoWiD w Lęborku i przez wiele lat Prezesem Zarządu Oddziału ZBoWiD w Lęborku.

Andrzej Gąsiorowski

Ankieta uczestnika ruchu oporu S. Mazurkiewicza , Archiwum Muzeum Stutt-
hof.

Życiorys S. Mazurkiewicza, AMS

I./2. Dokumenty (sensu stricto)
dotyczące osoby relatora

1. Dokument ^{zinyelka} Bojowników o Wolność i Demokrację
w Łęborku, 30 listopada 1942 r., kserokop.

k. 1 s. 1

1

JOWNIKÓW o WOLNOŚĆ i DEMOKRACJĘ

ARZYSZENIE WYŻSZEJ UŻYTECZNOŚCI

ODDZIAŁU POWIATOWEGO W LĘBORKU

SKRYTKA PCZTOWA 12

Lębork, dnia 30 listopada 1972 r.

Surkiewicz - pseudonim "Waleczny"

ser Straży Granicznej w pow. wejherowskim i kar-

ej 1939 roku brał udział jako dowódca plutonu
odowej. Uczestniczył w walkach o Kamień - pow.
Oksywie.

1939 roku wzięty do niewoli. Przebywał w obozie
ciński Stalag II-B. Zwolniony z niewoli dnia

wstąpił do tajnej organizacji "Gryf Pomorski"
ta do spraw bezpieczeństwa na powiaty Kartuski

, z Naczelnej Komendy POWGP nominacją na podpor.
iałak na terenie pow. kartuskiego i wejherow-

skiego utrzymując kontakty z działaczami występującymi pod pseudonimami
"Lech", "Jeremi", "Lew",

Aresztowany przez Gestapo w kwietniu 1944 roku, został osadzony w o-
bozie koncentracyjnym Stutthof, otrzymując nr. więźnia 36985.

W obozie koncentracyjnym był zatrudniony przy pracach ziemnych i kar-

W czasie ewakuacji obozu doszedł z ewakuowaną grupą do miejscowości
Bukowina w pow. lęborskim i tam uratował się ucieczką.

Po ucieczce z obozowej kolumny ukrywał się do wyzwolenia w Załakowie
pow. Kartuski.

Po wyzwoleniu był współorganizatorem posterunku M.O. w Sierakowicach.

W dniu 10 kwietnia 1945 roku przybył do Lęborka i za pozwoleniem
władz radzieckich przystąpił do organizowania Komendy Powiatowej M.O.
Brał udział w likwidacji band i niedobitków hitlerowskich.

Pracował zawodowo : w Pow. Komendzie M.O. 1945 - 1949 r.

Prezes Pow. Oddz. ZBoWiD 1950 - 1951 r.

Sekretarz T.P.F.R. 1951 - 1953 r.

w Insp. Pow. Gosp. Rol. 1953 - 1965 r.

Od 1965 r. przeszedł na emeryturę, ale nadal udziela się w pracy społecznej

Przez wiele lat pełnił funkcje społeczne w kawniku Sądu Powiatowego
przewodniczącego Terenowej Komisji Rozjemczej, sekretarza FOP przy Insp.
Pow. P.G.R.

Do ZBoWiD należy od 1946 roku i jest jednym z jej założycieli. Brał
trzykrotnie udział w Kongresach ZBoWiD. Przez wiele lat pełnił funkcję
prezesa Oddziału. Na Zjeździe Powiatowym - w styczniu 1972 roku - przyzn.
no mu tytuł "Honorowy Prezes Oddziału".

Zmarł 5 stycznia 1981 r. w Lęborku.

Bruno Białdyński

II. Materiały uzupełniające relację

1. A. Gąsiorowski - bigram Stanisława

Mazurkiewicza, [w:] SBSP 1939-1945,
pod red. R. Marcelewskiej - Marcinkowskiej
i E. Zawackiej, Tom III 1994, z. 1,
s. 139, kserokop.

K-13.1

Mazurkiewicz Stanisław ps. "Waleczny" (1898-1983), szef wywiadu i bezpieczeństwa kdy pow. TOW GP w Kartuzach.

Ur. 4 V 1898 r. Brak bliższych danych o jego młodości. Przed wojną był podoficerem Straży Granicznej na Pomorzu.

Zmobilizowany w sierpniu 1939 r. i wcielony do III Baonu ON w Wejherowie. Jako dca plutonu brał udział w walkach o Kamień pow. Wejherowo, Rumie oraz na Kępie Oksywskiej. 19 IX 1939 r. dostał się do niewoli, do obozu jenieckiego Stalag II B w Stargardzie Szczecińskim. Zwolniony z obozu 19 IX 1940 r., wrócił na Pomorze. W styczniu 1941 r. zaprzysiężony został do TO GK i otrzymał ps. "Waleczny". W 1942 r. awansowany do stopnia ppor. i mianowany szefem wywiadu i bezpieczeństwa na pow. kartuski i częściowo wejherowski. Utrzymywał kontakt z prezesem Rady Naczelnej TOW GP Józefem Dambkiem ps. "Lech", Juliuszem Koszałką ps. "Jeremi" i Władysławem Koszałką ps. "Lew". Do jego zadań należało m.in. tworzenie sieci informatorów w miejscowościach, gdzie znajdowały się posterunki policji i żandarmerii niemieckiej. Zaangażowany był w działalność konspiracyjną do kwietnia 1944 r., kiedy został aresztowany przez gestapo pod zarzutem prowadzenia działalności podziemnej. Po śledztwie osadzony w obozie konc. Stutthof, jako więzień polityczny nr 36985. Ciężko pracował przy kopaniu rowów i zakładaniu rur kanalizacyjnych. Brał udział w ewakuacji obozu Stutthof, zarządzanej 25 I 1945 r. W kolumnie ewakuacyjnej przez Pruszcz Gd., Żukowo, Pomieczyn, Łębno, Strzecz dotarł do Bukowiny pow. Łębork. Tam uciekł i doszedł do Załakowa pow. Kartuzy.

W marcu 1945 r., po zajęciu tego terenu przez wojska sowieckie, był organizatorem posterunku MO w Sierakowicach.

W kwietniu 1945 r. przyjechał do Łęborka, gdzie był współorganizatorem Kdy Pow. MO. [uw. Red.: Konrad Ciechanowski, jako recenzent 1 części *Słownika...*, uzupełnił biogram Stanisława Mazurkiewicza podając m.in.: *Mazurkiewicz, syn Antoniego i Agnieszki z d. Grabarek, ur. się w m. Stramnice, pow. Jarocin. W listopadzie 1916 r. został powołany do wojska niemieckiego i skierowany na front zachodni, gdzie w sierpniu 1918 r. dostał się do niewoli angielskiej. Po powrocie do kraju brał udział w Powstaniu Wlkp., następnie w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1922 r. skierowany do szkoły Straży Celnej w Poznaniu. Po jej skończeniu pracował w Straży Celnej (przemianowanej w 1928 r. na Straż Graniczną), kolejno w pow. kościerskim, kartuskim i morskim. Ostatnio w Straży Granicznej miał stopień st. strażnika (co równało się stopniu wojskowemu plut.). Po wojnie pracował w MO do 1951 r., kiedy to został zwolniony "ze względów światopoglądowych", następnie do przejścia na emeryturę w 1965 r. pracował w Insp. PGR w Łęborku. Zmarł 5.I.1983 r. w Łęborku i tam jest pochowany. Miał czterech synów - wszyscy ukończyli wyższe studia.]*

AP AK, T.: Szalewski J.; AMSt.: Ankieta uczestnika ruchu oporu S. Mazurkiewicza.

Andrzej Gąsiorowski

SB O P 1939-1945, pod red.
A. Stojewskiej-Marcinkowskiej i
E. Zawackiej, Tomii 1994, z.1.

T. M.: 616/1266 Som.

Golynia

Mazurkiewicz Stanisław
Karty informacyjne
nr. 5

Kartony 1

Marszkiensie Starostas

col. spis J. Szalewskiego por. 227

Sygn. K^a

adres: Lęborek 2 Bolesł.

Mazurkiewicz Stanisław ^{Wojenny powiat morski}
Gryf Pom. 2.

Wierzecki wywiad i kontrwywiad w
Komendzie Powiatowej Kartyzy do
kwietnia 1944r.

K. Ciedranowski, Działalność wywiadowcza ...,
Pamiętnie, z. 6/1974, s. 21.

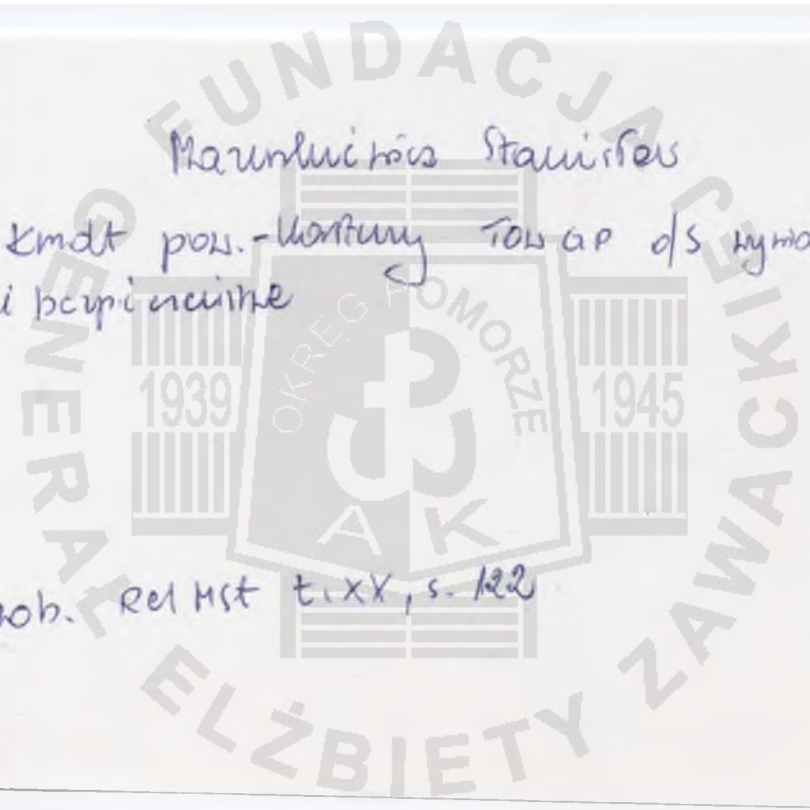
PO-94

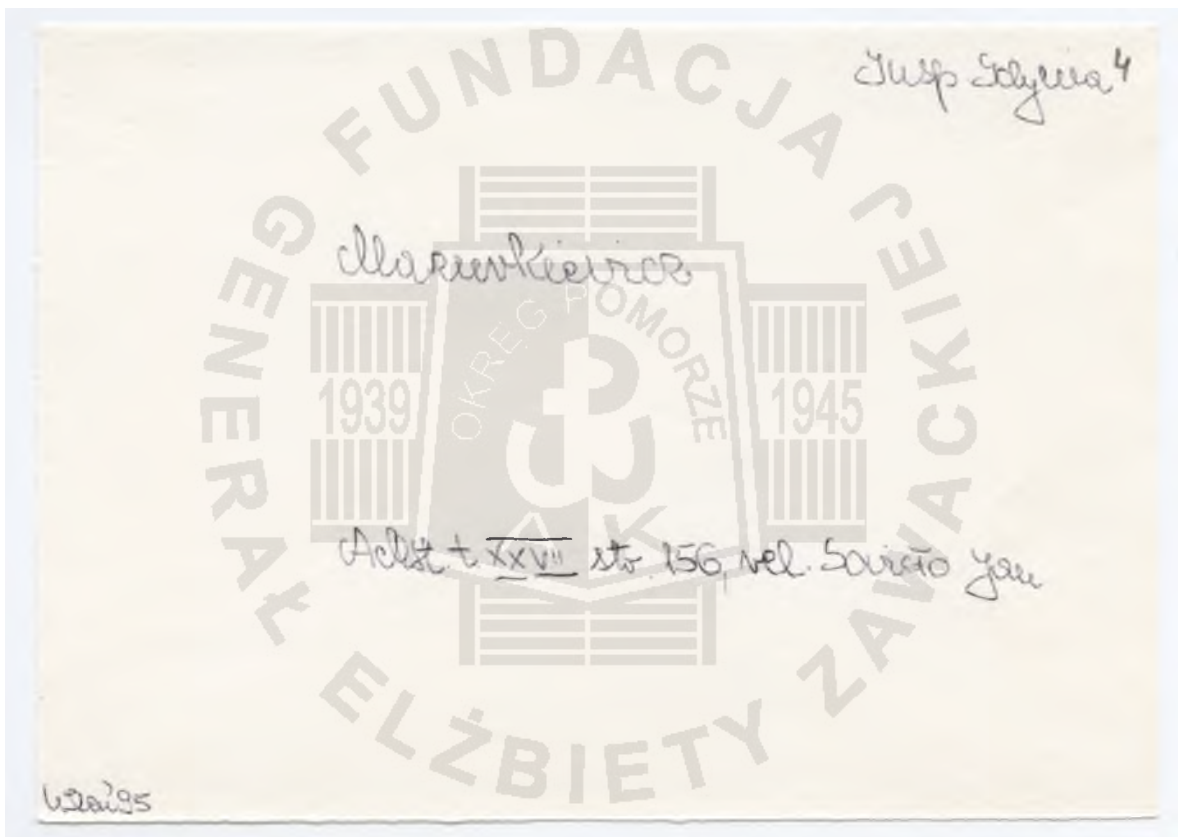
3

Maurycjus Stawicki
Kmdt pow. - Morzury Towar o/s myślni
i bezpieczne

rob. Rel Hist t. XX, s. 122

MM

Mazurkiewicz Stanisław
ps. "Waleczny"

Kartasy
JON "Gr. P." 5

zob. Gąsiorowski A., Steyer R., Tajma.
Organizacja Wojskowa Gryf Pomorski,
Gdańsk 2010, s. 301, 394, 399, 401.

EM, VII/14

Marszałkiewicz Stanisław

